Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Schoutenlaan te Herentals

Vanessa Vander Ginst
Maarten Smeets
Wouter Yperman

Kessel-Lo, 2016
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Schoutenlaan te Herentals

Vanessa Vander Ginst
Maarten Smeets
Wouter Yperman

Kessel-Lo, 2016
Studiebureau Archeologie bvba

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Schoutenlaan te Herentals

Initiatiefnemer:	**Carl Wellens en Annick Van Grieken**
Projectleiding:	Maarten Smeets
Erkend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Vanessa Vander Ginst, Maarten Smeets & Wouter Yperman
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2016, Studiebureau Archeologie bvba

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

2.1 Gemotiveerd advies

De geplande werken omvatten enerzijds de sloop van een niet-vergunde ruiterhal, van een bestaande mestopslag/berging/oude stalling en van een zwembad en anderzijds de bouw van een nieuwe ruiterhal op een in totaal 13587 m^2 groot terrein aan de Schoutenlaan te Herentals.
Tot op heden werd enkel een bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd op basis van beschikbare publicaties en online beschikbare gegevens informatie vergaard i.v.m. aardkundige gegevens, historisch onderzoek, historisch kaartmateriaal en oudere luchtfoto's van het projectgebied. Tenslotte werden via de databank van Onroerend Erfgoed ook gegevens met betrekking tot gekende archeologische sites geraadpleegd, evenals gegevens over de inventarissen van beschermde archeologische sites en van vastgestelde archeologische zones en gebieden waar geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt.
Hieruit blijkt dat er geen gekende archeologische sites in de nabijheid van het projectgebied zijn en dat het projectgebied vanaf het einde van de 18de eeuw en voorafgaand aan de huidige, na 1971 opgetrokken, bebouwing onbebouwd was.
Een groot deel van het projectgebied bestaat volgens de DHM-kaart duidelijk uit opgehoogde grond. Een W-O-georiënteerd terreinprofiel toont dat deze ophoging tot 1 m boven de omliggende zones beslaat. Nog volgens de DHM-kaart zijn de omliggende zones uitgerust met een vrij sterk uitgebouwd draineringssysteem van greppeltjes. Wellicht heeft men bij de bouw van de huidige huizen en ruiterhal bewust het terrein aangehoogd om een droger, wat hoger gelegen platform te creëren.
Hoewel dit natuurlijk zonder bijkomend onderzoek niet pertinent kan bewezen worden, lijkt het projectgebied te nat te zijn om permanente bewoning in het verleden gekend te hebben. Voor prehistorische jachtkampen was de nabijheid van de Kleine Nete mogelijk wel interessant.
Wanneer echter de aard van de uit te voeren werken in acht genomen wordt, lijkt de impact op de eerder reeds 1 m aangehoogde ondergrond van het projectgebied in omvang beperkt te blijven.
De sloop van een ondiep gefundeerde ruiterhal met eveneens ondiep gefundeerde zuidelijk aangrenzende mestopslag/berging/oude stallingen heeft een verwaarloosbare impact op mogelijk nog aanwezige, dieper gelegen, sporen. De bouw van de nieuwe ruiterhal heeft eveneens een eerder beperkte impact om de bodem. Het hoofdgebouw is gefundeerd op twee rijen van funderingsputten. Buiten deze rijen lijkt enkel de fundering van het kleine bijgebouwtje en de infiltratiekratten en regenwaterputten ten westen van de nieuwe ruiterhal voor plaatselijke verstoringen te zorgen.
De combinatie van deze elementen, de afwezigheid van (gekende) archeologische waarden in de omgeving, de schijnbaar te natte bodemgesteldheid voor de aanwezigheid van sites, de ophoging/bescherming van de ondergrond op het projectgebied in combinatie met de redelijk beperkte omvang van de verstoring bij de geplande werken, leiden ertoe om geen vervolgonderzoek te adviseren op het projectgebied.
Mogelijk onderzoek zoals boringen zouden mogelijk schadelijk zijn in het licht van het huidig gebruik van de terreinen als paardenweides. Ook de mogelijke aanleg van proefsleuven zou een proportioneel buitensporige beschadiging van het terrein inhouden in het licht van de beoogde egale ondergrond in functie van een nieuwe ruiterhal.
De kenniswinst lijkt tenslotte dus niet op te wegen tot de geleverde inspanningen.

Na afronding van het bureauonderzoek kan het volgende antwoord gegeven worden op de onderzoeksvragen:
Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?

Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?
Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?
De afwezigheid van (gekende) archeologische waarden in de omgeving, in combinatie met de afwezigheid van bebouwing op de beschikbare historische kaarten en de schijnbaar te natte bodemgesteldheid voor de aanwezigheid van sites lijken te wijzen op een lage potentie van het terrein voor permanente sites. Voor prehistorische jachtkampementen is de nabijheid van water (Kleine Nete) mogelijk wel interessant.

Moeten er bijkomende maatregelen genomen omwille van eventuele aanwezige sites?
Er wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd voor de mogelijk aanwezige sites op het terrein. Vooreerst lijkt het terrein een eerder geringe potentie te hebben voor de aanwezigheid van permanente sites. Enkel voor tijdelijke prehistorische jachtkampementen lijkt de locatie aan de Kleine Nete wel interessant. De voornaamste reden is echter dat het terrein ca. 1 m opgehoogd is tov de omliggende zones en dat de diepte en de omvang van de verstoringen door de sloop van een aantal niet-vergunde gebouwen en de bouw van een nieuwe ruiterhal eerder gering blijven. Een mogelijk vervolgonderzoek lijkt bovendien vrij schadelijk te zijn voor de toestand van het terrein in functie van het houden van paarden en de bouw van een ruiterhal in afweging tot de wellicht vrij beperkte kenniswinst.

Maak een plan van aanpak op voor een eventueel vervolgonderzoek.
Kunnen maatregelen voorgesteld worden voor een eventueel behoud in situ van een aanwezige archeologische site? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?
Gezien bovenstaande antwoorden: niet van toepassing

2.2 Programma van maatregelen

Gezien de omstandigheden wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.